

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

316/2022

CPB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4601 din 08.08.2022

La nr. 316 din 21.07.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>1963</u>		
"10"	<u>08</u>	<u>2022</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8124 din 03.08.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (art.3, 32, 33)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate. Totuși, nu a fost respectată norma prevăzută la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008, care prevede publicarea

anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie.

Prin urmare, deși rigorile de transparență decizională au fost respectate fragmentar, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „Proiectul propune introducerea voucherelor pentru formare profesională.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.3, art.32 alin.(4) și art.33 alin.(2¹) din Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin substituirea modului de selectare a furnizorilor de cursuri de formare profesională pentru șomerii care nu pot fi încadrați în câmpul muncii din lipsa locurilor de muncă corespunzătoare calificării șomerului sau absenței acesteia. Astfel, potrivit proiectului selecția furnizorului de cursuri profesionale se va realiza de către șomer, cu ajutorul voucherului pentru formare profesională a șomerilor, emis de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul șomerilor care nu pot fi încadrați în câmpul de muncă, prin acordarea oportunității selectării personale a furnizorului de cursuri profesionale în funcție de necesitățile individuale ale acestuia, în baza voucherului emis de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Totodată, sunt promovate și interesele furnizorilor de cursuri profesionale autorizați provizoriu sau acreditați de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, care nu reușeau să câștige licitațiile publice privind acordarea serviciilor de instruire. Prin urmare, se constată conformitatea interesului promovat cu interesul public general.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă a fost elaborată corespunzător cerințelor statuate la art.30 din Legea nr.100/2017, în conținutul acesteia fiind stipulate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă pentru promovarea proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative implementarea proiectului nu presupune alocarea surselor financiare suplimentare din bugetul de stat, însă în condițiile art.32 alin.(4) din Legea nr.105/2018 coroborat cu art.26 alin (1) din Legea nr.131/2015, în cazul selectării furnizorului de cursuri de formare profesională în urma desfășurării achizițiilor publice se desemnează învingător al licitației furnizorul ce a depus oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, în timp ce în cazul selectării furnizorului de către șomer oferta de formare profesională ar putea depăși bugetul alocat Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Prin urmare, se relevă că normele proiectului sunt susceptibile de a atrage cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, fapt pentru care, potrivit art.131 alin.(4) din Constituție, se solicită imperios avizul pozitiv al Guvernului.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, însă nu întrunește în totalitate cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Prin urmare, la art.I din proiect s-a indentificat utilizarea neuniformă a termenilor în raport cu terminologia utilizată în Codul educației nr.152/2014, fapt ce contravine prevederilor stipulate la art. 54 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la actele normative. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, care va fi responsabilă de emiterea voucherelor pentru formarea profesională a șomerilor. Suplimentar, la art.III din proiectul de lege se atribuie Guvernului competența elaborării mecanismului de implementare a sistemului de formare profesională prin utilizarea voucherului, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a proiectului de lege.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art. I din proiect - Articolul 32 alineatul (4) din Legea nr. 105/2018 [...] se expune în următoarea redacție: "Selectarea furnizorilor de cursuri de formare profesională se efectuează de către șomer, <u>din lista celor autorizați temporar și acreditați</u> de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, prin prezentarea voucherului furnizorului de servicii de formare profesională ales". Articolul 33 alineatul (21) din Legea 105/2018 se expune în următoarea redacție: "Selectarea furnizorilor de cursuri de formare profesională se efectuează de către șomer, <u>din lista celor autorizați temporar/acreditați</u> de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, prin prezentarea voucherului furnizorului de servicii de formare profesională ales".	
Obiecții: În conținutul normelor prezentate supra a fost identificată utilizarea neuniformă a termenilor care la aplicare pot provoca interpretarea eronată a normei, și anume tratarea diferită a aceluiași fenomen din cauza denumirilor diferite. În acest sens, constatăm că sintagma „autorizați temporar” nu corespunde terminologiei utilizate în Codul educației nr.152/2014, unde la art.114 se operează cu sintagma „autorizare de funcționare provizorie”. Astfel, sesizăm că noțiunea utilizată contravine prevederilor art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 care stabilește că „ <i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative [...]</i> ”.	
Recomandări: Prin urmare, în scopul respectării principiilor de elaborare a actelor normative statuate în Legea nr. 100/2017, se recomandă substituirea cuvintelor „din lista celor autorizați temporar și acreditați” cu textul „din lista furnizorilor cu autorizare de funcționare provizorie sau acreditați”.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">● Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect● Utilizarea neuniformă a termenilor	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul modificării Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, prin substituirea metodei de selectare a furnizorilor de cursuri de formare profesională și acordarea dreptului șomerilor de a selecta furnizorul de cursuri profesionale în funcție de necesitățile individuale ale acestora, în baza voucherului emis de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect și nota informativă.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului.

În textul proiectului a fost identificată utilizarea neuniformă a termenilor în raport cu terminologia utilizată în Codul educației nr.152/2014, fapt ce poate crea confuzii la interpretarea corectă a normelor. Suplimentar, în temeiul art.131 alin.(4) din Constituție, notificăm necesitatea obținerii avizului pozitiv al Guvernului, întrucât modificarea metodei de selectare a furnizorilor de cursuri de formare profesională ar putea atrage cheltuieli suplimentare din bugetul de stat potrivit raționamentului enunțat la compartimentul I.5.2 din prezentul raport.

În contextul celor relatate supra, se recomandă revizuirea proiectului în vederea înlăturării factorilor de risc identificați în procesul de examinare a normelor proiectului.

03.08.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni , Inspector superior

